

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ LEGE pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind aprobarea schemei de ajutor de stat pentru susținerea activității producătorilor din sectorul vitivinicol în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19	
Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ (*)	
1. Descrierea situației actuale	Sectorul vitivinicol românesc, considerat unul dintre cele mai importante sectoare ale agriculturii. Pe parcursul anului 2019, piața vitivinicolă a fost afectată de majorarea taxelor de import impuse de SUA, care i-au agravat situația. Ulterior, pandemia de COVID-19 și amplele restricții instituite în anul 2020 pentru a aborda criza, au produs o perturbare semnificativă a pieței vitivinicole pe întreg teritoriul Uniunii, conducând la existența celor mai mari stocuri de vin din 2009 și până în prezent, la nivel național. Totodată, producătorii din sectorul vitivinicol au fost afectați de măsurile de prevenire și combatere a efectelor pandemiei de COVID-19, de închiderea hotelurilor, a barurilor și a restaurantelor, precum și de măsurile luate pentru a garanta o izolare și o limitare corespunzătoare a mișcării persoanelor, limitarea circulației mărfurilor la strictul necesar și închiderea unor granițe din interiorul Uniunii și a unor importante piețe de export. În același timp, deficitul de forță de muncă și dificultățile logistice cauzate de măsurile instituite pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 au pus presiune suplimentară pe viticultori și pe întregul sector vitivinicol. Ponderea forței de muncă în cadrul sectorului vitivinicol este în medie de 40%, activitatea fiind concentrată, în special, în întreținerea plantațiilor de viță-de-vie. Lipsa sau diminuarea forței de muncă a condus la efecte pe termen scurt și mediu, prin costuri suplimentare care să acopere lucrările de întreținere neefectuate la timp, precum tăieri, udări, fixare tutori. Astfel, lucrările specifice din plantațiile de viță-de-vie nu au fost finalizate la termenele stabilite, din cauza lipsei forței de muncă, urmare a restricțiilor de deplasare impuse de starea de urgență. Diminuarea randamentelor lucrărilor specifice cuprinse între 20% pierderi butași și peste 30% operațiuni specifice de udare, fixare tutori în plantații nou-înființate au condus la înregistrarea de costuri suplimentare de întreținere/replantare. Conform estimărilor, au fost înregistrate pierderi de producție de cel puțin 30-40% fata de recolta anului precedent, din cauza

imposibilității efectuării la timp și în condiții optime a operațiunilor specifice sectorului, de la tăieri și până la recoltat.

Diminuarea tranzacțiilor externe cu peste 20%, ca urmare a restricțiilor de circulație a mărfurilor instituite pe perioada de criza, care include printre altele butași, îngrășăminte, substanțe de combatere a bolilor și dăunătorilor, au condus la întârzierea sau chiar lipsa acestora, generând costuri suplimentare de aprovizionare și implicit de aplicare a tratamentelor obligatorii în plantațiile de viță-de-vie.

Pentru motivele de mai sus, producătorii vitivinicoli care desfășoară activități pentru producerea strugurilor pentru vin se confruntă astfel cu probleme tot mai mari, respectiv diminuarea producției, prețuri mici, consum redus, greutatea legate de transport și desfacere, ceea ce conduce la dificultăți financiare și probleme de flux de numerar.

Conform estimărilor făcute de producători până la această dată cu privire la producția de vin, aceasta va înregistra o scădere de 26-28 % față de anul trecut, ținând seama de faptul că producția de struguri a înregistrat o scădere semnificativă de până la 42% față de recolta anului trecut.

Pentru a contracara efectele negative și povara financiară suplimentară din ultima perioadă, cheltuielile aferente întreținerii plantațiilor au înregistrat creșteri semnificative în anul 2020 față de anul 2019, astfel sumele plătite în plus de un producător pentru a efectua lucrările de întreținere în plantația de viță-de-vie au fost mai mari cu 52% față de cele de anul trecut, ajungând a se cheltui pentru un hectar suma medie de 11.760 lei.

Prețul mediu de achiziție al strugurilor a înregistrat o scădere în medie cu 30% în anul 2020 față de anul 2019, respectiv de la 1.57 lei/kg (fără TVA) la 1.10 lei/kg (fără TVA).

Randamentele de transformare a strugurilor în vin au scăzut semnificativ în acest an datorită întârzierii efectuării la timp a lucrărilor.

De asemenea, consumul de produse vitivinicole a scăzut, conform estimărilor formelor asociative din domeniu, cu minim 30%, dat fiind diminuarea bugetului consumatorilor, precum și prioritatea achiziționării de produse agroalimentare de strictă necesitate. Vânzările de vin s-au diminuat cu 60-80% din cauza declinului drastic al sezonului turistic, situație care continuă și în prezent datorată incidenței crescute a răspândirii comunitare a SARS-CoV2.

Coroborând toți factorii amintiți mai sus, rezultă că producătorii vitivinicoli care desfășoară activități pentru producerea strugurilor pentru vin din România au înregistrat pierderi de aprox. 15.000 lei/ha cu viță-de-vie.

Astfel, s-au înregistrat:

• diferențe negative rezultate din scăderea producției de struguri la ha:

$$8.000 \text{ kg /an normal} - 4.700 \text{ kg/ anul 2020} = 3.300 \text{ kg}$$

$$3.300 \text{ kg} \times 1.57 \text{ lei/kg/an normal} = 5.181 \text{ lei pierdere}$$

• diferențe negative rezultate din scăderea pretului la kg struguri:

$$4.700 \text{ kg/anul 2020} \times 1.57 \text{ lei/kg} = 7.379 \text{ lei / an normal}$$

$$4.700 \text{ kg/anul 2020} \times 1.10 \text{ lei/kg} = 5170 \text{ lei/ anul 2020}$$

$$7.379 \text{ lei/ an normal} - 5.170 \text{ lei/anul 2020} = 2.209 \text{ lei pierdere}$$

• diferențe negative rezultate din cheltuielile suplimentare efectuate de producători pe perioada pandemiei pentru întreținerea planatașilor:

$$7.737 \text{ lei/ha/an normal} - 11.760 \text{ lei/ha/an 2020} = - 4.023 \text{ lei pierdere}$$

• diferențe negative rezultate din scăderea randamentului

$$4700 \text{ kg struguri} \times 65\% = 3055 \text{ litri vin/an normal}$$

$$4700 \text{ kg struguri} \times 52\% = 2444 \text{ litri vin/an 2020}$$

$$3055 \text{ litri} - 2444 \text{ litri} = 611 \text{ litri vin}$$

$$611 \text{ litri vin} \times 6 \text{ lei/litru} = 3.666 \text{ lei pierdere}$$

Centralizând pierderile înregistrate de viticultorii se constată următoarele:

- 5.181 lei pierdere din scăderea producției
- 2.209 lei pierdere din scăderea prețului la struguri
- 4.023 lei pierdere din cheltuieli suplimentare
- 3.666 lei pierdere din scăderea randamentului

$$\text{Total} - 15.079 \text{ lei/ha cu vița-de-vie.}$$

Pentru a compensa aceste pierderi este necesară susținerea activității producătorilor din sectorul vitivinicol prin acordarea unei subvenții directe care să acopere un minim de 17-20% din aceste pierderi.

Prin urmare, pentru atenuarea dificultăților cu care se confruntă viticultorii și luând în considerare *Comunicarea Comisiei Europene – Cadru temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijin a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19 (2020/C911/01)*, publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* nr. C 091 I din 20.03.2020, cu modificările și completările ulterioare, este necesară instituirea unei scheme de ajutor de stat, cu caracter temporar, pentru susținerea activității producătorilor din sectorul vitivinicol în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19.

Potrivit pct. 3.1 din cadrul *Comunicării Comisiei Europene*, întreprinderilor care se confruntă cu un deficit brusc de lichidități sau chiar indisponibilitatea lichidităților li se pot acorda ajutoare sub formă de granturi directe care pot constitui, în condițiile actuale o soluție adecvată, necesară și clar direcționată.

Ajutorul considerat de Comisia Europeană compatibil cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul 93 litera b) din TFUE, sub rezerva îndeplinirii tuturor dispozițiilor specifice din cadrul *Comunicării* nu depășește 100.000 euro pentru fiecare întreprindere care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole.

Situația extraordinară în care se afla producătorii, precum și evoluția activităților economice din următoarea perioadă, pot pune în pericol potențialul de producție vitivinicol național și abandonarea culturilor, iar statul este obligat să ia măsuri pentru continuarea activității economice.

Din aceste considerente, este necesară o acțiune legislativă în regim de urgență, care să vizeze diminuarea/eliminarea efectelor negative avute asupra producătorilor vitivinicoli cauzate de amplele restricții instituite în ultimele luni pentru a aborda criza generată de pandemia de COVID-19, prin:

- compensarea producătorilor vitivinicoli care desfășoară activități pentru producerea strugurilor pentru vin, în vederea asigurării resurselor financiare pentru finanțarea tuturor lucrărilor necesare unei evoluții favorabile a plantațiilor viticole. Prin menținere viabilității plantațiilor viticole este asigurată conservarea patrimoniului viticol național;

- menținerea puterii de negociere a producătorilor vitivinicoli care desfășoară activități pentru producerea strugurilor pentru vin și diminuarea apariției unui transfer disproporționat al riscului economic între partenerii comerciali;

- evitarea distorsionării pieței vitivinicole prin declanșarea unor crize privind raportul cerere-ofertă și evoluția necontrolată a prețurilor inputurilor precum și a costurilor cu forță de muncă necesară pentru executarea lucrărilor manuale de întreținere a plantațiilor de viță-de-vie

- asigurarea unui capital de lucru producătorilor pentru achiziția inputurilor și efectuarea lucrărilor din plantația viticolă;

- combaterea unui posibil fenomen social negativ major asupra fermierilor și a membrilor familiilor acestora, atunci când sunt afectate veniturile din activitățile specifice de cultivare a strugurilor.

În lipsa susținerii activității producătorilor vitivinicoli care desfășoară activități pentru producerea strugurilor pentru vin, aceștia sunt în imposibilitatea de a-și asigura continuarea activității.

În contextul menționat, este necesar să se adopte măsuri urgente de reglementare prin instituirea unei scheme de ajutor de stat de compensare a producătorilor din sectorul vitivinicol care desfășoară activități pentru producerea strugurilor pentru vin.

1 ¹ . Transpunere/creare cadru pentru aplicare legislație comunitară	Actul normativ propus are în vedere prevederile <i>Comunicării Comisiei Europene – Cadru temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijin a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19 (2020/C911/01)</i> , publicată în <i>Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C 091 I din 20.03.2020</i> , cu modificările și completările ulterioare
2. Schimbări preconizate	Prezentul proiect de act normativ cuprinde dispoziții referitoare la instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității producătorilor din sectorul vitivinicol în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19. Astfel, prin proiectul de act normativ se propune crearea cadrului juridic necesar pentru susținerea activității producătorilor din sectorul vitivinicol în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19, în vederea: - diminuării apariției de disfuncționalități majore în asigurarea resurselor financiare pentru finanțarea tuturor lucrărilor necesare unei evoluții favorabile a plantațiilor viticole. Prin menținerea viabilității plantațiilor viticole este asigurată conservarea patrimoniului viticol național; - creșterii puterii de negociere a producătorilor vitivinicoli care desfășoară activități pentru producerea strugurilor pentru vin; - reducerii apariției unui transfer disproporționat al riscului economic între partenerii comerciali; - reducerii apariției unor disfuncționalități majore în finalizarea investițiilor contractate cu fonduri europene prin Programul național de sprijin în sectorul vitivinicol și nu numai; - diminuării distorsionării pieței vitivinicole prin declanșarea unor crize privind raportul cerere-ofertă și evoluția necontrolată a prețurilor inputurilor, precum și a costurilor cu forță de muncă necesară pentru executarea lucrărilor manuale de întreținere a plantațiilor de viță-de-vie; - reducerii impactului social negativ major asupra fermierilor și a membrilor familiilor acestora, atunci când aceștia sunt afectați de o perturbare gravă a pieței sau intră în faliment. Beneficiarii prezentei scheme sunt producătorii vitivinicoli care desfășoară activități pentru producerea strugurilor pentru vin, respectiv persoanele fizice, persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale, întreprinderile familiale, constituite în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016 și persoane juridice.

	Totodată, prin prezentul act normativ se stabilesc condițiile de eligibilitate pentru accesarea de către producători a schemei de ajutor de stat, astfel, aceștia trebuie: a) să fie înregistrați în evidențele APIA în anul 2020, cu cerere unică de plată pe suprafață; b) să exploateze plantații viticole înscrise în Registrul plantațiilor viticole și să aibă pentru acestea depuse și înregistrate declarații de recoltă aferente campaniei de recoltare a strugurilor pentru anul 2019, potrivit prevederilor legale în vigoare; c) să nu depășească valoarea totală de 100.000 Euro/beneficiar în baza punctului 3.1 din Comunicarea CE – Cadru temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19 (2020/C911/01), cu modificările și completările ulterioare; d) să nu se afle în dificultate, respectiv reorganizare, lichidare, faliment în baza evidențelor Oficiului Național al Registrului Comerțului la data de 31 decembrie 2019 sau, în cazul persoanei fizice, nu a fost emisă o decizie definitivă a instanțelor judecătorești de constatare a falimentului până la data de 31 decembrie 2019. Ajutorul de stat acordat sub formă de subvenție directă producătorilor vitivinicoli reprezintă o subvenție egală cu echivalentul în lei a 500 euro/ha, dar nu mai mult de echivalentul în lei a 100.000 euro pentru aceiași întreprindere. Numărul estimat de beneficiari având în vedere datele înregistrate în Registrul Plantațiilor Viticole este de cca. 950 producători. De asemenea, prin prezentul act normativ se reglementează: -procedura de acordare a ajutorului de stat; -formularistica utilizată în aplicarea prevederilor proiectului de ordonanță de urgență; - modalitatea de recuperare a ajutorului necuvenit.
3. Alte informații	Schema de ajutor de stat prevăzută de prezenta ordonanță de urgență a Guvernului a fost notificată și înregistrată de Comisia Europeană în data de 13.11.2020 cu numărul de caz al Comisiei SA 59520 (2020/N). Prin Decizia C(2020) 8247 final, Comisia Europeană a comunicat autorităților române aprobarea acordării ajutorului de stat.
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ	
1. Impactul macroeconomic	Prezentul proiect de ordonanță de urgență a Guvernului creează premise pentru realizarea următoarelor obiective cu impact macroeconomic: • continuarea activității producătorilor vitivinicoli; • evitarea unor disfuncționalități, majore în asigurarea tuturor lucrărilor necesare unei evoluții favorabile a plantațiilor viticole;

	• punerea în valoare a potențialului de producție vitivinicol național; • crearea premiselor necesare continuării implementării proiectelor din cadrul măsurii de restructurare/reconversie a plantațiilor viticole și de investiții.
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Grupurile țintă avute în vedere sunt producătorii viticoli care desfășoară activități specifice pentru producerea strugurilor pentru vin și exploatează plantații viticole înscrise în Registrul plantațiilor viticole și au pentru acestea depuse și înregistrate potrivit prevederilor legale în vigoare declarații de recoltă, aferente campaniei de recoltare a strugurilor pentru anul 2019. De asemenea, producătorii sunt înregistrați în evidențele APIA în anul 2020, cu cerere unică de plată pe suprafață.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Aplicarea prevederilor prezentului proiect de act normativ stabilește un sistem de siguranță și predictibilitate privind veniturile obținute de producătorii vitivinicoli care desfășoară activități specifice pentru producerea strugurilor pentru vin.
2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative	Nu este cazul.
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Nu este cazul.
3. Impactul social	Proiectul de act normativ va duce la o compensare a veniturilor producătorilor din sectorul vitivinicol care desfășoară activități specifice pentru producerea strugurilor pentru vin și la reducerea impactului social negativ major asupra fermierilor și a membrilor familiilor acestora, în condițiile în care aceștia sunt afectați de o perturbare gravă a pieței sau intră în faliment.
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.
5. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Bugetul schemei de ajutor de stat este de 59.500 mii lei și se asigură de la bugetul de stat, în limita prevederilor bugetare aprobate pe anul 2020 Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și este prevăzută la capitolul 83.01 "Agricultură, Silvicultură, Piscicultură și Vânătoare", Titlul 40 „Subvenții”, art. 40.15 „Sprijinirea producătorilor agricoli”.

În situația în care sumele necesare depășesc plafoanele bugetare aprobate cu această destinație, valoarea ajutorului se reduce proporțional pentru toți beneficiarii schemei de ajutor de stat.

Mii lei

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 2 ani
1	2	3	4	5	6	7

1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:					
a) buget de stat, din acesta:					
(i) sume primite de la UE					
(ii) taxa pe valoarea adăugată					
b) bugete locale:					
(i) sume defalcate din TVA					
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:					
(i) contribuții de asigurări					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:					
a) buget de stat, din acesta:					
(i) cheltuieli de personal					
(ii) bunuri și servicii					
b) bugete locale:					
(i) cheltuieli de personal					
(ii) bunuri și servicii					
c) bugetul asigurărilor sociale de stat					
i) cheltuieli de personal					
ii) bunuri și servicii					
3. Impact financiar, plus/minus, din care:					
a) buget de stat					
b) bugete locale					
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare					
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare					
7. Alte informații: Nu este cazul.					

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții	Nu este cazul.
--	----------------

1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Comunicarea Comisiei Europene – Cadru temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijin a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19 (2020/C91I/01), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C 091 I din 20.03.2020, cu modificările și completările ulterioare
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6. Alte informații	Proiectul de act normativ nu contravine dispozițiilor Convenției europene a drepturilor omului și ale protocoalelor adiționale la aceasta, ratificate de România, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de act normativ se transmite spre consultare Organizației Naționale Interprofesionale Vitivinicole și Patronatului Național al Viei și Vinului
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Structurile asociative menționate sunt reprezentative pentru sectorul vitivinicol.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ, prin avizul nr. 1200/2020.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost îndeplinite procedurile prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională. Proiectul de act normativ a fost postat pe site-ul M.A.D.R. la data de 12.11.2020.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Instituția publică responsabilă cu implementarea măsurilor cuprinse în proiectul de act normativ este Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, prin structurile sale teritoriale, respectiv centrele județene, respectiv al municipiului București.
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind aprobarea schemei de ajutor de stat pentru susținerea activității producătorilor din sectorul vitivinicol în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

LUDOVIC ORBAN